

Rollespill for jenter

En effektiv måte å demonstrere og lære bort hersketeknikker på og samtidig engasjere deltakerne, er å bruke rollespill. Nedenfor finner du detaljerte instruksjoner, tidsramme for rollespillet, de ulike rollefigurenes karakterer og foreslåtte debriefingsaktiviteter.

Tidsramme for aktiviteten

- 10 minutter - forberedelse av deltakerne til rollespill
- 15 – 20 minutter - faktisk rollespill (diskusjon om hvem som skal holde appell/tale ifm. en miljødemonstrasjon.
- 40 - 60 minutter - debriefing (debriefingspørsmål, basert på den innovative metoden «*Theatre of the Oppressed*»)

Oppsett av rollespill

Du kan vise dette i en PowerPoint-presentasjonen, eller du kan printe og dele ut.

Dere er medlemmer av en gruppe lokale aktivister som forbereder en miljøprotest. Les rollen/oppgaven din (for deg selv, ikke vis den til noen) og forbered deg på diskusjonen om hvem som skal holde en appell/tale under protesten. Observér kollegaene dine nøye gjennom hele økten.

Om protesten:

- Den blir organisert av en gruppe unge aktivister (både gutter og jenter), og Emilia er den som både tok initiativ og forberedte den fra begynnelsen.
- Emilia har vært engasjert i bevegelsen i flere år, men hun har aldri blitt ansett som en leder da hun stort sett har vært engasjert og hatt ansvar for praktiske gjøremål.
- Når du (Emilia) forberedte deltakelse i miljøprotesten, planla du ikke å holde en appell/tale, men mediedekningen er uventet høy og journalistene presser på for å få en uttalelse.
- Over tid har jenter vært misfornøyde med hvordan miljøaksjoner organiseres - de får mindre viktige roller i offentligheten, men har alltid ansvar for "usynlig" arbeid som klargjøring av bannere, opprydding og andre praktiske ting.
- Kris er en ny gutt i byen. Han er en populær fotballspiller, kaptein på skolens lag. Han er villig til å holde en appell/tale da han vil imponere kjæresten sin.

Karakterene i rollespillet

Du kan endre / redusere antall karakterer i rollespillet tilpasset gruppens størrelse. Skriv ut beskrivelsen av karakterer og deres roller (oppgaver), skill dem (ett ark med oppgaver per deltager) og la deltakerne få sette sitt personlige preg på rollene. Deltakerne skal ikke kjenne andre roller enn sin egen. Gi hovedpersonen i rollespillet (Emilia Woods) 5 til 10 minutter til forberedelse. Siden hun vil være den innehar den vanskelige posisjonen å håndtere ulike hersketeknikker, la hun få vite at hun har muligheten til å si "stopp" og avslutte rollespillet når hun føler det blir for mye å håndtere.

Emilia Woods, lokalaktivist, 20 år, ofte opptatt med å forberede protester, ofte med praktiske gjøremål. Mange synes hun burde ta på seg en lederrolle siden hun er veldig flink til å organisere ting i tillegg til å håndtere mennesker.	Din oppgave: Under protesten ber mediene om opptak av en kort uttalelse, du ble pekt ut som den som skulle gi den, men du har en motstander - Kris - som vil kjempe for å få mikrofonen (vær oppmerksom på negative uttalelser/tilbakemeldinger).
Kris Hunter, ny gutt i byen, 21 år, flink og selvsikker, spiller fotball og som også tar mål av seg til å bli kaptein på skolens fotball lag.	Din oppgave: Du argumenterer for at du skal være den som holder appellen/talen, ettersom du har erfaring med media som fotballspiller. Faktisk vil du imponere kjæresten din, som kanskje da ser deg på den nasjonale TV kanalen.
John Bolton, nestleder på fotballaget som Kris spiller for. Du vil støtte din lagkamerat, siden Kris ba deg med på protesten vil du støtte ham i denne diskusjonen.	Din oppgave: Ved å vitse, respekterer du ikke Emilia. Når du har mulighet, sier du at hun ikke kan sammenligne seg med Kris.
Elisabeth Chambers, lokalaktivist, 32 år, mor til et barn på to år som også er med henne i dag.	Din oppgave: Du uttrykker din støtte til forslaget om at Emilia er den som skal uttale seg til pressen, men du kan ikke delta på hele møtet fordi barnet gråter og du må forlate stedet, for å roe henne ned.
Mary Littleball, lokalaktivist, 15 år, sjenert, er med på en av sine første protester.	Din oppgave: Du er villig til å støtte Emilia siden du har hørt mye om henne, men du er redd for å ta et standpunkt mot en så populær gutt som Kris.
Dana Walker, lokalaktivist, 19 år, du er hemmelig forelsket i Kris så denne diskusjonen er en mulighet for at han legger merke til deg.	Din oppgave: Du støtter forslaget fra Kris som holder talen, og ignorerer Emilias innsats. Du sier åpent at Kris er flink, så uansett hva han sier vil det se bra ut på TV.

<p>Lara Caesar, lokalaktivist, 21 år, hun vil også holde en tale, men ingen gir henne støtte, så hun prøver å snakke ned begge kandidatene (både Emilia og Kris.)</p>	<p>Din oppgave: Under diskusjonen kommenterer du høyt Emilias utseende på en negative måte og hevder at Kris bare er flink til en ting; sparke fotball.</p>
<p>Paula Newman, en skolejente på 17 år som har vært aktiv i å organisere protester i noen få år.</p>	<p>Din oppgave: Du sier (ikke med høy stemme - forresten) at du støtter Emilia fordi hun er den som alltid er involvert i alle aktiviteter og hun kjenner denne miljøprotesten best.</p>
<p>Martin Luckyfellar, lokalaktivist, 21 år, han er med bare for å sjekke opp jenter.</p>	<p>Din oppgave: Du er mest opptatt av mobiltelefonen din (spill, SMS, e-post osv.) under hele diskusjonen.</p>
<p>Jennifer Black, lærer på den lokale skolen, 42 år, deltok i protesten i begynnelsen men dro for å møte vennene sine, kom tilbake da Mary Littleball ba om støtte.</p>	<p>Din oppgave: Du snakker i telefon med kollegene under deler av diskusjonen. Fra tid til annen prøver du å støtte Emilia, men enda en gang er du i telefonen ...</p>
<p>Bob Bradley, lokalaktivist, 27 år, erfaren i miljøbevegelsen, men også kjent for aldri å kunne planlegge og organisere slike arrangementer. Såkalt rotekopp – en som folk ikke kan stole på.</p>	<p>Din oppgave: du er dypt interessert i miljøspørsmålet, men du er skeptisk da du synes at det blir feil at Emilia representere hele bevegelsen ettersom hun er jente. Du bruker stereotype argumenter som at hun tidligere har vist at hun er følelseladet og ubeslutsom, og kritiseres for at hun ikke tatt lederrollen før.</p>
<p>Barnaby Darcy, lokalaktivist 20 år.</p>	<p>Din oppgave: Du kom hit med vennen din Rick Fielder, og dere er begge interessert i hvor dere skal gå etter protesten, ikke i diskusjonen. Dere utveksler meninger om barer i nærheten.</p>
<p>Rick Fielder, lokalaktivist 21 år.</p>	<p>Din oppgave: Du kom hit med vennen din Barnaby Darcy, og dere begge er interessert i hvor dere skal dra etter protesten, ikke i diskusjonen. Dere utveksler meninger om barer i nærheten.</p>
<p>Peter Young, lokal aktivist og akademiker, 27 år.</p>	<p>Din oppgave: Gjentatte ganger gjør du et poeng av at ingen skal snakke med pressen, da pressen uansett vil manipulere miljøbudskapet.</p>

Spørsmål etter rollespillet for deltakerne:

- Hvilken oppførsel er uakseptabel, ikke ok? (Skriv ned på flip-over/ark for å komme tilbake til disse).
- Har du noen gang opplevd en lignende situasjon?
- I hvilke andre situasjoner kan tilsvarende oppstå?
- Hvordan er det å være den personen som disse hersketeknikkene rettes mot?
- Hvem kan muligens være dine allierte/støttespillere?
- Hvorfor er det viktig å se etter allierte/støttespillere?
- Hvordan kan du på best mulig måte møte disse disse teknikkene?
- Hvordan reagere hvis du ser at hersketeknikker brukes på noen andre?

Metode: De undertryktes teater

Målet med denne debriefing-aktiviteten er å faktisk spille forskjellige motstrategier og ikke bare snakke om dem i teorien ("I denne situasjonen vil jeg gjøre det", "Jeg ville ignorert hans oppførsel", etc.).

Opphavet til de undertryktes teater refererer til pedagogikken til de undertrykte som ble utviklet av Paulo Freire på 1960-tallet i Brasil, som et svar på det daværende militære og elitistiske regimet. Målet var å utvikle kritisk tenkning hos mennesker, men også å skape kritisk leseferdighet, gjennom dialog som fører til en bevissthet om sin egen livssituasjon. Den brasilianske dramatiker og regissøren Augusto Boal overførte deretter de undertryktes pedagogikk til et teatralt språk - sammen med andre etablerte og utviklet konseptet Theatre of the Oppressed.

De undertryktes teater er et sett med teknikker, spill og øvelser, hvis hovedidé er å gjenopprette en dialog mellom mennesker gjennom kunstformen teater. Den omhandler temaer for undertrykkelse - ytre og interne. Vi kan bruke den til å oppdage mekanismer for undertrykkelse vi møter i hverdagen vår. Det kan føre til forandringer i samfunnet vårt, med vekt på solidaritet med de undertrykte.

De undertryktes teater presenterer for et publikum en kort teaterfortelling om en undertrykt hovedperson. Etter at historien er spilt, blir seerne spurt om noen vil komme på scenen, innta posisjonen til den undertrykte hovedpersonen og prøve å spille den annerledes. Tanken er å utforske forskjellige motstrategier og ideer og direkte engasjere publikum i historien. Målet er å vise at vi er i stand til å endre historien til bedre og at vi kanskje kan gjøre det samme i livene våre.

I vårt tilfelle er den korte teaterhistorien rollespillet, og den undertrykte hovedpersonen er Jane O'Connor som står overfor manipulerende atferd mens hun presenterer sitt forslag på kommunestyremøtet. Etter at rollespillet er ferdig oppfordres deltakerne til å bytte rolle med personen som spilte Jane O'Connor og å komme med nye motstrategier mens de spiller hele situasjonen på nytt.

Det kan gjentas hvis flere deltakere ønsker å spille hovedpersonen og har flere ideer om hva som kan endres i oppførselen og reaksjonene til hovedpersonen.